

Benjamin Franklin

FRANKLINO IDEALAS BUVO SMULKIŲ SAVININKŲ-AMATININKŲ IR FARMERIŲ BENDRUOMENĖ, O NE KAPITALIZMAS.

Rašo Vilniškis.

Vergijos ir Išnaudojimo Priešas.

Franklinas daug davė jaunai Amerikos tautai, populiarizuodamas mokslą. Jis uoliai stebėjo gamtinių mokslų progresą. Jo eksperimentai elektrinės energijos srityje plačiai žinoma.

Bet čia mums labiausia rūpi jo socialinės pažiūros.

Karlas Marksas, kuris apie Benjaminą Franklį buvo labai aukštos nuomonės, rašė, jog Franklinas buvo ne tik progresyvių idėjų šalininkas, bet tankiai pralenkdamas savo amžiaus žmones.

Franklinas buvo negrų vergijos priešas. Jis priklausė taip vadinamiems abolicionistams. Jis vadavo Pensilvanijos sukurtai Draugijai Panaikinti Negrų Vergiją. Ta draugija 1789 metais kreipėsi į Kongresą su peticija panaikinti vergiją. Jo pažiūros, tuo atveju, pilniausia supuolė su Jeffersono pažiūromis.

Franklinas smerkė baltuosius parazitus, kurie krauja sau turtus iš vergų darbo.

Ir bendrai imant, Benjaminas Franklinas smerkė visus parazitus, kurie vadinami save džentelmenais, o tunka iš kitų žmonių prakaito. Jo idealu buvo savystoviai rankpelniai — kalviai, artojai, dailydės, audėjai — „naudingi visuomenės nariai.“

Franklino idealu buvo smulkųjų savininkų bendruomenė, ekonominiai nepriklausoma ir politiniai laisva. Tokia smulkburžuazinė bendruomenė buvo jo idealu. Tas, žinoma, kaip tik ir atitiko amerikiečių sąlygoms pabaigoje aštuoniolikto amžiaus. Proletariato tuomet kaip ir nebuvo, o stambiajai buržuazijai, kapitalistams Franklinas nepritarė.

Amerikos nesumatomi plotei galėjo visiems užtikrinti savystovų gyvenimą.

Benjaminas Franklinas rašė: „Reikės istisų amžių apgyvendint šiaurės Ameriką... Ir kol ji nebus pilnai apgyvendinta, darbas čia niekur nebus pigus. Žmogui nereikės būti ilgesnį laiką kito žmogaus darbininku, nes jis galės įsigyti savo žemės...“

Franklinas gerai pažinojo Anglijos gyvenimą ir matė, kaip darbininkai ten skursta, kaip juos išnaudoja. Jis nenorėjo, jis atkakčiai persergėjo savo tautiečius neleisti įsivyrauti tai sistemai Amerikos žemėje.

Ką Jis Matė Anglijoje, Škotijoje.

Štai ką Franklinas rašė vienam savo draugui apie tuometinę padėtį Anglijoje ir Škotijoje:

„Aš neseniai apkeliauju daug vietų Anglijoje, Škotijoje ir Airijoje. Tose šalyse aristokratai, dvarponiai, džentelmenai sudaro tik

menką visuomenės dalį. Jie labai pasipūtę, jie gyvena ištaikingai ir prasmatinai. Didžiama žmonių yra randauninkai, labai biedni, labai nuskriausti. Jie gyvena purvinose molinėse-šaudinėse bakūžėse. Jie vilkėja skarmalais.“

Išrodo, kad Franklinas aprašo ne tik tų laikų Airiją ar Škotiją, bet ir Lietuvą. Juk ir joį tuomet buvo to didžiausio skurdo sąlygos.

Franklinas norėjo apsaugoti Ameriką nuo tos rūšies civilizacijos. Jis tankiai kartodavo, kad šioj šalyje, Amerikoje, kiekvienas indijonas esąs džentelmenas.

Bet dar prie Franklino gyvos galvos, o ypač po jo mirties kapitalas pradėjo savo ofensyvą ir Amerikos gyvenime. Kompanijos pradėjo grobti žemes ir kasyklas, pradėjo steigti stambios dirbtuvės.

Smulkburžuazinės svajonės negalėjo atsilaukiyti prieš kapitalistinę ofensyvą.

Prieš Pigias Algas.

Benjamin Franklin rašė: „Iš menkų, toli gražu nepakankamų algų darbininkų klasė negali sudurti galą su galu ir vos-vos patenkina savo būtiniausias reikalus. Apsivesti ir auklėti šeimyną darbininkams darosi vis sunkiau. Gi bedarbis atsitikime darbininkai virsta elgetomis...“

Tai taip rašė apie darbininkų vargus vienas iš didžiausių Amerikos mylėtojų, vienas iš šios valstybės tėvų!

Tegul jo raštus pasiskaito Taftai, Rankinai, Bilbos! Jau tuomet kapitalistai aiškinosi, kad jeigu jie mokės didesnes algas, tai negalės atsilaukiyti varžytinėse su kitais, ypatingai užsienio rinkose.

Franklinas jiems atsako: Įvedimas mašinerijos ir darbo padalinimas dirbtuvėse desimteriopai didina produkciją. Darbo padarinius galima parduoti pigiau. Todėl, logiškai kalbant, reikia didinti algas.

Sis Franklino argumentas skamba visai naujoviškai, lyg jis būtų vakar išdėstytas.

Franklinas nekartą smerkė valdžios politiką už patikavimą turčiams. Jis reikalavo, kad valdžia palaikytų biedniokų pusę, nes jie sudaro milžinišką gyventojų didžiumą.

Privatinė Nuosavybė.

Benjaminas Franklinas giliai suprato privatinės nuosavybės dėsnius. Jis nebuvo priešas smulkios ar vidutinės nuosavybės. Bet didžiaturčiams, kurie norėjo nepaprastų privilegijų, kurie norėjo kontroliuoti valdžią, jis buvo priešingas.

Franklinas sakė: „Privatinė nuosavybė yra visuomenės padarinys... Kur yra reikalas, visuomenė turi pirmą žodį.“ Taigi, jis netikėjo privatinės nuosavybės šventumu.

Jei Franklinas gyventų dabar, tai Rankino-Thomaso Komitetas jį apkrikytų komunistu ir ko gero dar paimtų už pakarpos.

Benjaminas Franklinas visuomet gaudeno Amerikos žmones budėti, kad šią šalį nepavergtų didžiųjų kapitalistų tironija.

„Pavoju jis matė tame, kad „tarpe tūlių Amerikos žmonių yra palinkimo sukurti aristokratiją, suteikiant turčiams viršenybę valdžioje.“

Jei Franklinas šiandien gyventų, jis būtų priešas ekonominių rojalistų ir trustininkų. Tokia jo pozicija neišvengiamai išplaukia iš visos jo pasauliožiūros.

Tam didžiam amerikiečiui visuomet rūpėjo, kad šioj šalyje ir kitose šalyse išnyktų skurdas ir vargas ir žmonės galėtų gerbūviškai gyventi.

Savo gyvenimo sauleleidy jis apskaičiavo, kad jeigu

darbas būtų planingai suorganizuotas, tai kiekvienam tereikėtų dirbti tik po keturias valandas į dieną ir darbo vaisių, produktų, komforto pakaktų visiems. Atsiminkit, kad tai buvo sakyta daugiau kaip 50 metų atgal.

Jei patentuoti patriotai taip nefužeriuotų, nedarkytų Amerikos istoriją, kaip tai daroma dabar, tai ir Amerikos mokyklų vaikai žinotų, kad Benjaminas Franklinas buvo ištikimas liaudies draugas, kad jis ko-vojo už žmonių lygybę ir vienybę ir kad jis buvo priešas kapitalistinių ryklių. (P a b a i g a)

Filipinai Gaus Lėktuvų

MANILA.—Dieuštis Manila Times praneša, kad US karinė misija padarė sutartį su Filipinų valdžia. Amerika austeigs Filipinų oro jėgas.

Filipinai turės tris orinių jėgų skadronus.

Kova Prieš Fašizmą Esanti „Pavoju“

WASHINGTONAS, birž. 6.—Atstovų Buto administracinis komitetas atidėjo išleidimą traktato apie amerikoniškų fašistų veiklą. Tą traktatą parašė kongresmanas Patman (Texas).

Kongresmanas Busbey (Illinois) išreiškė nuomonę, kad išleidimas tokio rašto „įžeistų Ispaniją ir katalikus.“

Kongresmanui Busbey labai nepatinka įžanga prie traktato, nes toį įžangoje kongresmanas Patman aštriai puola amerikoniškus fašistus.

Senatorius Eastland Kursto Karan

WASHINGTONAS, birž. 5.—Senatorius Eastlandas (Mississippi) užtrūbijo, kad karas su Tarybų Sąjunga neišvengiamas. Jam vyriausina netinka, kad Vengrijoj susikūrė koalicinė valdžia. Už tą jis kaltina TSRS.

Sakydamas kalbą Senate Eastlandas reikalavo, kad Tarybų

Sąjunga būtų pašalinta iš Jungtinių Tautų ir kad prieš ją būtų sudaryta militarinė sąjunga. (Tudj po karo pabaigos East-

landas reikalavo, kad Ameriką apginkluotų Vokietiją „apgyni mui krikščionybės ir Vakarų civilizacijos.“)

J Kazlauskas UŽEIGA

944 West 35th Place, Chicago
Kampas Sangaman St. Telefonas Yards 7885

SKANUS ALUS, SALDUS VYNAS IR STIPRI ARIELKA.
ATSILANKĖ NESIGAILĖSITĖ.
JUOZAS ir MARCELA KAZLAUSKAI Savininkai.

VEGEL'S TAVERN

NAUJOJ VIETOJ

ALUS—VYNAS—LIKIERIAI

SMAGI UŽEIGA

CIA TIKRI DRAUGAI SUSIRENKA

3203 So. Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Telefonas Calumet 5982

PAVASARINIS VILNIES PIKNIKAS

SEKMADIENI, BIRŽELIO (JUNE) 15 D.

LIBERTY GROVE

Willow Springs, Ill.

Roselando Aido Choras, vadyvėbė D. Yuden

Programa, Sportas ir Daug Kitokių Įvairumų
Geras Orkestras Sokiams

LKM Choras, Vadyvėbė J. Kenstavičiaus
Roselando Aido Choras ir Cicero Moterų Choras, vadyvėbė D. Yuden

AMERIKOS LIETUVIŲ CENTRAS RAGINA TRUMANĄ VETUOTI TAFTO BILIŲ

Amerikos Lietuvių Centras pasiuntė telegramą prezidentui Trumanui, ragindamas jį atmesti tą priešdarbininkšką bilių, kurį republikonai su reakciniais demokratais pervarė kongrese ir dabar prezidentui perdavė pasirašyti.

Centras taipgi kviečia lietuvių organizacijas ir abel-nai lietuvius viską daryti, kad geriau prisidėtų prie bendro visų demokratinų žmonių darbo už to biliaus sumušimą. Centras kviečia siųsti Trumanui telegramas, laiškus, rezolucijas, peticijas, prisidėti prie uni-jų kampanijos.

Centro pasiūta telegrama skamba sekamai (lietuviškam vertime):

Hon. Harry S. Truman, President of The United States, The White House, Washington, D. C.

Amerikos Lietuvių Centras, koordinuojanti įstaiga daugelio Amerikos lietuvių organizacijų, tvirtai ragina

jus vetuoti Tafto-Hartley priešdarbininkšką bilių, kaip neprieteliškai kenkiantį šio krašto dirbančiųjų vyrų ir moterų demokratiniams teisėms pasiekti geresnių gyvenimą. Jei būtų padarytas krašto įstatymu, šis bilius pavestų darbininkus didžiųjų korporacijų ir monopolijų kontrolėn, paverčiant jų darbininkus tikrais vergais. Nuoširdžiai tikimės, jog jūs nesusedsite su reakciniais įstatymų gamintojais šioje priešdarbininkškoje kampanijoje.

Jonas Gasuinas, Am. Liet. Centro eSk.

Senatas Užtvirtins Griswoldą

WASHINGTONAS. — Prez. Trumanas paskyrė buvusį Nebraska gubernatorių Griswoldą administruoti fondus, kuriuos Amerika skiria Graikijai. Tame numatoma savotiška politika. Mat, Griswoldas turi ambicijų prezidento ofisan ant republikonų tikieto.

Senatas neabejotinai užtvirtins Griswoldą.

“Chicago Tribune” 100 Metų

(Pradžia 2-ram pusl.)

gyvam esant žodžiu ir karikatūrose diena iš dienos tas organas pylė netaktišką ir tiesiog chuliganiską pamazgas ant didžio prezidento.

Dabar, po jo mirties, ciniški “Tribune” straipsniai prieš Roosevelta dar išdygsta bent kelius kartus per savaitę.

DIDI CIRCULIACIJA.

Ir tas reakcinio izoliacionizmo laikraštis, kuris dažnai yra pažangiečių apibūdinamas kaip “nuodu srovė”, visgi pajėgia pasilaikyti kaip didžiausias rytinis dienraštis vidurvakariuose, ir yra skaitomas ne vien Chicagoje ir priemiesčiuose, bet plačioje srityje Illinois, Wisconsin, Michigan, Indiana ir Iowa valstijose. (Kasdieninė cirkuliacija 1,040,000, sekmadienio laidos 1,500,000.)

Tą “Tribune” pajėgia savo dideliais ištekliais, kurie įgalina turėti didelį bendradarbių, korespondentų ir reporterių skaičių, geras

karikatūras (geras iš meniško taško), turtingus ir sensacingus sekmadienio skyrius ir tt. Be to, “Tribune” žino kaip pavartoti vidurvakarinį lokalinio patriotizmo sentimentą, kuris tiek stiprus šioje srityje savo tikslams.

PASITIKĖJIMAS MAŽAS.

Toks didelis skaičius chicagiečių ir vidurvakariečių skaito tą laikraštį—skaito, bet kas kita yra tikėti. Politiniai “Tribune” įtaka yra vis mažėjanti. Gerą pavyzdį parodė paskutiniai majorniai rinkimai Chicagoje, kuomet “Tribune” remtas kandidatas Root skaudžiai pralaimėjo. Ir per prezidentinius rinkimus per paskutinius du šimtmečius “Tribune” įtaka susilaukė skaudžių smūgių: Chicago pervertiamai balsavo visus kartus už Roosevelta, tą “Tribune” taip labai nepakenčiamą Roosevelta!..

Šiandien “Tribune” kelia daug triukšmo su savo skaktuvių mėnėjimu. Apie milijonas chicagiečių, kurie diena iš dienos skaito “Tribune”, gali, betgi, palūdyti, kad jie politiniai su tuo izoliacionizmu ir reakcijos organu nesolidarizuoja.

Paminėjo Kovoj Žuvusius

Johnston City, Ill.—Neseniai čia Progresyvių Mainierių Unija (PMWA) surengė paminėjimo mitingą savo žuvusiems kovotojams, kurių dešimtis žuvo susikirtimuose šiai unijai besiorganizuojant. Susirinko didelis skaitlius unijos narių ir pritarėjų ir atlaikė paminėjimo apeigas. Kalbėjo Dan McGill, PMWA vice-prezidentas ir kunigas Alvey Crim nuo First Church of God, iš Harrisburgo. Pirminknavo Charles Howe, Harrisburgo distrikto tarybos narys.

Po gražių ceremonijų ant kiekvieno žuvusio kapo uždėta gėlių vainikas. Nekurie yra palaidoti Franklin apskrityje, kiti Saline apskrityje.

Žuvusių vardai yra: Joseph Colbert, Dominic Lauranti, John Ward, Henry Armstrong, James Attees, Gus Gallas, William Chaney, Clyde Williams, John Sears ir Henry Newkirk.

Kitiems keturiems žuvusiems kitoj srity rengiamas memorialis mitingas Springfielde birželio 22 d., LMWA salėj, Sixth and Washington streets.

P. M.

Paminės Karžygius

Springfield, Ill. — Bendram susirinkime Progresyvių Mainierių Unijos (PMWA) ir Moterų Pagelbinės nutarta surengti atitinkamą mitingą su apegom paminėjimul keturių unijos narių, kurie žuvo laike unijos organizavimosi. Tie keturi yra: Glenn Stufflebeam, Edris Mabie, Thomas Urban, ir Fred Gramlich.

Paminėjimo mitingas įvyks birželio 22 d., 2 val. po pietų, PMWA unijos salėj, Sixth and Washington streets.

Manoma turėti tikrai įspūdingą karžygių paminėjimo mitingą. Petras.

AKRON, Ohio.—Akron CIO Taryba priėmė rezoluciją, kurioj pasisako už vienos dienos demonstratyvį streiką prieš Tafto-Hartley bilių ir prieš analogiškus bilius Ohio legislatūroj.

Šią rezoluciją Akron Taryba pasiuntė į CIO Nacionalį Ofisą, ragindama CIO vadovybę susitarti su Darbo Federacija kas dėl visuotinio streiko dienos, jei Federacija užgirtų tokį demonstratyvį streiką.

Premieras Ramadier Neteko Kantrybės

Paryžius.—Francijų premieras Ramadier taip susiergavo dėl streiku, kad jis neteko kantrybės. Už streikus jis kaltina komunistus. Tuo tarpu Komunistų Partija sakosi ji remianti. Vos spėjama vieng streiką sustaityt, tuoj kyla kitas ar keli lygiai. Duonkepalai grįžo darban, tai prasidėjo streikas tūlose nacionalizautoose imonėse.

Streikų priežastis ne politinė, bet ekonominė.

URBA Gėlininkas
4180 Archer Avenue
Phone: LAFayette 5800 or 5879
Gėlių Mylimiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviams, Papuošimams.

Parūpiname Pramogoms
Orkestras, Dainininkus, Sokikus, Muzikus, Aktorius ir t.t.
Harvey Thomas
Theatrical Agency
162 N. STATE ST.
Dearborn 2734 Keystone 2491

ES TAVERN

JAMES JANULEVICIUS
3107 1/2 S. Halsted St.
Chicago, Ill.
GERAS VYNAS, DEGTINE, KINGSBURY ALUS.

Monarch Liquor

EXTRA!
Permainytas Vardas ir Adresas LIETUVISKAS ŽYDUKAS

3529
S. Halsted St.
Phone YARDS 6954

Siūnciame Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalis

LOVEIKIS KVIETKININKAS

VESTUVĖMS, BANKIETAMS, PAGRABAMS

3316 S. Halsted Street Chicago Yards 7308

NULIUDIMO VALANDOJE

Kreipkitės į

Anthony B. Petkus

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

DVI MODERNISKOS KOPLYCIOS VISŲ PATOGUMUI

6812 S. Western Ave. Chicago Telefonas GROvehill 0142

1410 S. 50th Avenue Cicero Telefonas Town Hall 2169

Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir prieinamas Jūsų finansiniam stoviui

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Nariai Chicagos Laidotuvių Direktorių Asociacijos

Turime Ambulanso Kopyčias Patarnavimas Visose Dienų ir Miesto Dalyse Naktį

LACHAWICH IR SUNUS

Phones: Canal 2515 Com. 5765 Pullman 1270
2314 WEST 23rd PLACE 1975 S. MICHIGAN AVE.

J. LIULEVICIUS

4348 S. CALIFORNIA AVE. TEL.: LAFAYETTE 3572

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET
Telefonas YARDS 1419

S. P. MAŽEIKAS ir EVANAUSKAS

6845 S. WESTERN AVE. Phone PROspect 0099
3319 LITUANICA AVENUE Telefonas: YARDS 1138 ir 1139

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVENUE Telefonas YARDS 4908

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. TEL PULman 5661

This is your SIGHT-SAVING DEPARTMENT

Cia jūs gausite naujas lemputes, vietoje išdegusių!

ytų pusėj, vakarų pusėj — aplink visą miestą jūs rasite patogiai įsteigtus Exchange centrus, kuriuose Elektros Lempučių Aptarnavimo abonentai gali “apsimainyti” išdegusias lemputes ant naujų be jokio primokėjimo. Specialės lemputės norintiems suteikiamos už mažą primokėjimą.

Nelciskite “laipsos taškams” pakentiti jūsų namų grožiui ir pačių patogumui. Laikę pavasarinio namų valymo palikrinkite ar nesiranda išdegusių lempučių. Apmainykite jas ant naujų artimiausioje jūsų namams “regėjimo laipymo krautuvėje.”

Dėl arčiausios jūsų namų vietos Sotesos Lempučių Apmainymo šaukite RANDolph 1200

COMMONWEALTH EDISON COMPANY
72 W. Adams Street—132 S. Dearborn Street

- BRANCH OFFICES
- 4568 N. Broadway
- 4833 W. Irving Park Road
- 2733 N. Lincoln Avenue
- 5138 N. Milwaukee
- 542 W. North Avenue
- 4231 W. Madison Street
- 424 E. 47th Street
- 11046 S. Michigan Avenue
- 3447 W. 26th Street
- 2415 W. Devon Avenue
- 3946 W. North Avenue
- 4834 S. Ashland Avenue
- 852 W. 63rd Street
- 9025 S. Commercial Avenue
- 2036 E. 71st Street
- 1265 N. Milwaukee Avenue

SCHLITZ TAVERN

1009 W. 63rd St.

Cia rasite skanių, šaltų ir stiprių gėrimų ir smagų patarnavimą

Šeštadieniais Užkandžiai Veltui

SAVININKAI J. ZUTRA ir W. BUTKUS

Phone Wentworth 7552

Ann's Tavern

Naujoj Moderniškoj Vietoj

3559 So. Union Ave.

Atsilankiusius maloniai priimam ir pavaišinam

JUOZAS ir ANN POVLAITIS, Sav.

